

Bevezető

A kötelező egészségügyi biztosítás által biztosított egészségügyi szolgáltatásokat az alapvető egészségügyi tevékenység keretén belül a személyes orvosánál veheti igénybe. Egyé orvos szolgáltatásait csak akkor veheti igénybe, amennyiben a személyes orvosa nem elérhető, Önnek viszont sürgős gyógyításra, illetve sürgős egészségügyi segítségre van szüksége. Az egészségügyi szolgáltatásokat csak érvényes szlovén egészségbiztosítási kártyával veheti igénybe.

Hogyan választhat személyes orvost?

A betöltött 19. évig a biztosítottak személyi orvosa gyermekorvos vagy iskolai szakorvos, kivételes esetben általános, vagy családai szakorvos. A 19. évnél idősebb biztosítottak személyi orvosa általános szakorvos, illetve családorvos, vagy munka-, közlekedési-, sport- szakorvos, rendkívüli esetben lehet általános szakorvos szociális egészségügyi posztgraduális képzéssel is.

A nők választanak személyes nőgyógyászt is, illetve nemtől függetlenül mindenki választ személyes fogorvos is. A betöltött 19. évig általában a személyes fogorvos gyermek- és ifjúsági fogászati szakképesítéssel rendelkező fogorvos.

A személyes orvost mindenki saját belátása alapján választja az egészségházban rendelő orvosok, illetve a magánorvosok között, akik az egészségügyi tevékenységet a Szlovén Egészségbiztosítási Intézettel (a folytatásban SZEBI) megkötött szerződés alapján végzik.

A kiválasztott orvosnál ki kell tölteni a megfelelő űrlapot. A 15. évnél fiatalabbak esetében az űrlapot a szülők, a gyámok, illetve a gondozók töltik ki.

A kiválasztható orvosok listája és munkaidejük minden egészségügyi intézetben, illetve a magán orvosi rendelőkben is látható helyen ki kell függeszteni. Az egészségügyi intézetek, valamint a személyi orvosnak választható orvosok listája, illetve számos egyéb hasznos és felhasználható adat, információ megtalálható a SZEBI honlapján: <http://www.zzs.si/izvajalci> vagy <http://www.zzs.si> (Személyes orvos kiválasztása című fejezet).

Az orvos csak akkor utasíthatja vissza az Ön kiválasztását, ha már túl sok pácienssel rendelkezik.

Fontos tudni, a kötelező egészségbiztosítás nem fedezi az utazási költségeket, amennyiben Ön nem a legközelebbi helyszínen elérhető orvost választja, hanem egy távolabbi helyszínen.

A nők személyes nőgyógyászt a közegészségügyi intézetekben (általában egészségházban, de kórházban is lehetséges) praktizáló, vagy a SZEBI-vel szerződéses viszonyban álló magánorvosok között választhatnak. Választhatnak klinikán dolgozó nőgyógyászt is, de ebben az esetben különbözet kifizetésére kényszerül, ha a vizsgálat nem a rendszeres munkaidőn kívül zajlott.

Lehet a személyes orvost váltani?

Igen, de rendszerint legalább egy évvel a kiválasztás után. Ilyen esetben nem kell a döntést megindokolni, a csere úgy zajlik, hogy az újonnan kiválasztott orvosnál kitöltésre kerül a kiválasztási űrlap.

Az egyéves időszak letelte előtt csak rendkívüli esetben lehet új személyes orvost választani, ha nézeteltérés, bizalmatlanság jön létre a biztosított személy és az orvos között, illetve a biztosított személy hosszabb időre elköltözik. A váltást kérheti az Ön személyes orvosa is. A váltás megegyezéssel vagy a SZEBI döntése alapján történhet meg. A váltás esetében az addigi személyes orvos köteles minden egészségügyi dokumentációját az új orvosának elküldeni. Új személyes orvost kell választania, ha a személyi orvosa nyugdíjba vonul, illetve felhagyja az orvosi hivatást.

Hogyan érvényesítheti a kötelező egészségbiztosításból fakadó jogokat?

Egészségügyi szolgáltatás igénye esetében legyen mindig Önnél az egészségbiztosítási kártya, amely azonban csak akkor érvényes, ha rendezett az egészségügyi biztosítása. Egészségbiztosítási kártya nélkül csak sürgős gyógykezelésre, egészségügyi segítségre jogosult előzetes szolgáltatástérítés nélkül. A szolgáltatás sürgősségéről a szolgáltatást nyújtó orvos dönt.

Milyen feladatai vannak a személyes orvosának?

A személyes orvos gondoskodik egészségéről, megállapítja betegségeit vagy sérüléseit, gyógyítja Önt (szükség esetében otthonában), valamint felügyeli a betegség vagy a sérülés utáni gyógyulását, kiírja számára a szükséges orvosságokat és egészségügyi segédeszközöket, amelyek kiírásához felhatalmazása van. Vegye figyelembe személyes orvosa utasításait az orvosságok ésszerű felhasználásról, mert minden egyéb magaviselet ebben az esetben káros lehet számára. Összhangban egy külön programmal, személyes orvosa gondoskodik a meghatározott betegségek megelőzéséről is. Amennyiben szükségesnek tartja, személyes orvosa beutalhatja szakorvoshoz, illetve kórházba is. Dönthet mentőautóval és egyéb járművekkel való szállításáról is, ebben az esetben kiadja Önnek a szükséges űrlapokat a költségek visszatérítés érdekében.

A személyes orvos fontos feladata (a személyes nőgyógyász és a személyes fogorvos kivételével) az ideiglenes munkaképtelenség megállapítása is, de legfeljebb 30 munkanap erejéig. Ha a munkaképtelenség hosszabb időre szól, beutalja Önt a SZEBI megnevezett orvosához, illetve a Szlovén Nyugdíj- és Rókkantbiztosító illetékes bizottságához. Jó tudni, hogy abban az esetben, amikor személyes orvosa, illetve a SZEBI megnevezett orvosa megállapítja, hogy ideiglenesen munkaképtelen, akkor kötelesek Önt tájékoztatni arról is, mit és hogyan tehet ebben az időszakban. A szabályok betartását akár laikus betegszabadsági ellenőr is ellenőrizheti otthonában.

A személyes orvos gyűjti, kiegészíti és őrzi egészségügyi dokumentációját. Amennyiben más orvost választ személyes orvosának, a do-

kumentációt köteles elküldeni új személyes orvosának.

Rövidebb távolmaradása esetében a személyes orvos gondoskodik arról, hogy egyéb megfelelő orvos helyettesítse.

Hasonló feladatai vannak a személyes nőgyógyásznak és a személyes fogorvosnak is, ők azonban nem dönthetnek ideiglenes munkaképtelenségről. Ezt azonban ajánlhatják személyes orvosának. A gyermek személyes orvosa ezzel ellentétben a gyermek ápolása miatt elrendelheti az egyik szülő ideiglenes munkaképtelenségét, erről azonban legkésőbb három napon belül értesítenie kell az ápolásra kijelölt szülő személyes orvosát.

Megelőző szűrési programok a betegségek időbeni felfedezése és megakadályozása érdekében

A szív- és érrendszeri és egyéb krónikus betegségek nemzeti megelőző programjában, más néven a CINDI (www.cindi-slovenija.net/) betegségmegelőzési program keretében az alapvető egészségügyi védelem szintjén a következő tevékenységek kerülnek kivitelezésre:

- szív- és érrendszeri betegségek veszélyeztettségének felmérése és a veszélyeztetettek felismerése a házhoz küldött, kitöltött és a személyes orvosnak visszajuttatott kérdőív, illetve egy preventív orvosi vizsgálat alapján, amelyet a 40. és 70. év közötti nők és a 35. és 65. év közötti férfiak esetében minden 5 évben elvégeznek;
- szakmai segítségnyújtás az életvitel megváltoztatásához egészségügyi-oktató programok keretében olyan felnőtteknek, akiknél fennáll a szív-és érrendszeri és egyéb krónikus betegségek veszélye.

A ZORA (<http://zora.onko-i.si>) állami szűrési program keretében minden 20. és 64. éves kora közötti nő felhívást kap, vegyen részt egy megelőző vizsgálaton, amennyiben az utóbbi három évben nem vett részt vizsgálaton, amely keretében méhnyak kenetet is vettek tőle. Mivel a méhnyak rák lassan növekedik, és több évre van szükség ahhoz, hogy rákelőtti állapotból tényleges rákbetegségbe fejlődjön, a nők három évenkénti szűrése a méhnyak kóros elváltozásainak többségét időben deríti ki, így időben kezelhető is.

A DORA (<http://dora.onko-i.si>), állami mellrákszűrési program minden 50. és 69. év közötti nőnek előzetes meghívással mamográfiai vizsgálatot tesz lehetővé két évente. A mellék röntgenes vizsgálatáról van szó, amellyel ki lehet szűrni a kóros elváltozásokat, amelyek kézzel még nem tapinthatók ki.

A SVIT (www.program-svit.si/), állami vastagbél- és végbélrák szűrési program minden második évben előzetes meghívással minden 50. és 69. év közötti nőnek és férfinak lehetővé teszi a rákmegelőző elváltozások kiderítését és eltávolítását.

Mikor kell a szolgáltatásokért fizetni, vagy részben fizetni?

Amennyiben a kötelező egészségbiztosítás mellett kiegészítő egészségbiztosítással is rendelkezik, rendszerint a szolgáltatásokért részben sem kell fizetnie.

Ennek ellenére jogosan kéri a szolgáltatás teljes vagy részbeni megtérítését, amennyiben:

- rendes munkaidőn kívül, illetve ügyeletesség idejében (este 20. és reggel 6 óra között, vasárnap és munkaszüneti nap) nem sürgős beavatkozást, szolgáltatást követel;
- nem sürgős szolgáltatásokat érvényesít orvosnál, aki nem a személyi orvosa;
- nem gyógyítás miatt, hanem más területeken való jogérvényesítés miatt követel szolgáltatásokat (bíróság, biztosítótársaság követelésére, járművezetői vizsga miatt);
- a SZEBI-vel szerződésben nem álló orvost látogat meg.

A fogorvosi és fizioterápiás szolgáltatások kivitelezői kizárólag a biztosítottak követelésére kiállítják az elvégzett és a SZEBI-nek felszámolt szolgáltatásokról szóló specifikációt.

A házi ápolás kivitelezői a folyó hónap végén, kizárólag a biztosítottak követelésére kiállítják az elvégzett és a SZEBI-nek felszámolt szolgáltatásokról szóló specifikációt.

Mindkettő esetben a specifikációban szerepeltetni kell a minimális halmazát: a szolgáltatások rövid leírása, a kezelés dátumai, a kezelések száma, a SZEBI-nek felszámolt összeg. A házi ápolás kivitelezői specifikációnak a felsoroltakon kívül tartalmaznia kell a specifikáció keltének dátumát, illetve a kivitelező és a biztosított, illetve hozzátartozójának aláírását.

Kihez fordulhat segítségért, hova nyújthatja be panaszát?

A gyógykezeléssel kapcsolatos szakmai kérdések ügyében, a páciensek univerzális jogainak kérdéskörében, illetve az első vizsgálat előtti várakozási idejével kapcsolatosan forduljon a személyes orvosához, az egészségügyi intézet vezetőségéhez, vagy az SZK Páciensjogi Bizottságához. Szakmai kérdéseit címezheti az Egységügyi Minisztériumhoz, illetve a Szlovén Orvosi Kamarához is.

A kötelező egészségbiztosításból fakadó jogokat, valamint a jogok érvényesítését, a fizetési kötelezettséget illetően rendelkezésre állunk a SZEBI-nél.

Az utóbbinál több lehetősége is van:

- követelheti, hogy a SZEBI területi egységének, illetve kirendeltségének munkatársai jegyzőkönyvbe vegyék nyilatkozatát, vagy
- problémáját, kérdését, megjegyzését a panaszkönyvbe jegyzi le, illetve a területi egységen, kirendeltségen található külön ládába helyezi el.

A SZEBI területi egységein, kirendeltségein néhány alkalmazott külön megbízással rendelkezik, hogy azonnal reagáljanak a megjegyzésekre, megvizsgálják a kérdést és elkezdjék az ellenőrzési, intézkedési eljárást, miközben kötelesek figyelembe venni a személyes adatok védelméről szóló szabályokat. Amennyiben követeli és az eljárás is lehetővé teszi, biztosítaniuk kell teljes anonimitásukat.

A megjegyzések, fellebbezések fogadásáért a területi egységek, osztályok vezetői felelnek. Az Ön jogai közé tartozik az is, hogy megtudja, az eljárás várhatóan milyen időt vesz majd igénybe.

„Egészséget és minél kevesebb bonyodalmat kívánunk egészségügyi segítség igénye esetében!”

Bővebb információk:

- meghatalmazott személyek a kirendeltségeken, területi egységeken, illetve a SZEBI igazgatóságán,
- a SZEBI automata telefonos üzenetrögzítője a: **01/30 77 300** telefonszámon
- a **http://www.zzsz.si** honlap
- SZEBI, Celjei Területi Egység, Gregorčičeva ul. 5a, 3000 Celje, tel. sz.: 03/42 02 000,
- SZEBI, Koperi Területi Egység, Martinčev trg 2, 6000 Koper, tel. sz.: 05/66 87 200,
- SZEBI, Krško Területi Egység, Bohoričeva ul. 9, 8270 Krško, tel. sz.: 07/49 02 490,
- SZEBI, Kranji Területi Egység, Zlato polje 2, 4000 Kranj, tel.sz.: 04/23 70 100,
- SZEBI, Ljubljana Területi Egység, Miklošičeva c. 24, 1000 Ljubljana, tel. sz.: 01/30 77 200,
- SZEBI, Maribori Területi Egység, Sodna ul. 15, 2000 Maribor, tel. sz.: 02/29 09 300,
- SZEBI, Murszombati Területi Egység, Slovenska ul. 48, 9000 Murszombat, tel. sz.: 02/53 61 550,
- SZEBI, Nova Gorica-i Területi Egység, Ul. Gradnikove brigade 1, 5000 Nova Gorica, tel. sz.: 05/33 81 000,
- SZEBI, Novo mesto-i Területi Egység, Prešernov trg 7, 8000 Novo mesto, tel. sz.: 07/39 33 500,
- SZEBI, Ravne na Koroškem Területi Egység, Ob Suhi 11/b, 2390 Ravne na Koroškem, tel. sz.: 02/82 10 100.

A kötelező egészségbiztosításból fakadó jogok és a jogok érvényesítésének jogi alapjai:

- Az egészségvédelemről és az egészségbiztosításról szóló törvény (Az SZK Hivatalos Közlönye, 72/06 szám – hivatalos egységes szerkezetbe foglalt szöveg),
- A kötelező egészségbiztosítás szabályzata (Az SZK Hivatalos Közlönye, 30/03 szám – hivatalos egységes szerkezetbe foglalt szöveg),
- szerződés a konkrét kivitelező (egységügyi intézet vagy magánorvos) és a Szlovén Egységügyi Intézet között.

Jog az alapvető egészségügyi tevékenységek szolgáltatásaihoz

Kiadó: Szlovén Egységügyi Intézet, Miklošičeva cesta 24, Ljubljana.
Grafikai tervezés: Imago, d. o. o., nyomda: Tiskarna Grafex, d. o. o., Ljubljana, 2015. június.

ZZSZ

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

www.zzsz.si

